Nro 96.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE DNIA 2 GRUDNIA V. S. 1814. ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE

St. Petersburg, dnia 16 listopada.

Po odprawioném dnia 2go stycznia r. t. otwarciu Cesarskiey Biblioteki Publiczněy, dla użytku wszystkich przyiaciół nauk i oświecenia, Zwierzchność zakładu tego, na żądanie wielu poważnych osób, które obchód ten bytnością swą zaszczyciły, wydała na świat książkę pod tytułem: *Opisanie uroczystości otwárcia Cesárskiéy Biblioteki Publiczněy, z przyłączeniém mów i rozpraw, które na tym obchodzie czytane były oraz historyi Biblioteki.* Zeby zaś wykonanie tak pochlebnego dla Biblioteki żądania, ze szczególnieyszą wdzięcznością dla synów Oyczyzny, którzy miłość swą ku niéy odebranemi stwierdzili ranami, lub poświęceniém zupełnego maiątku w czasie woyny pamiętnego na zawsze 1812 roku, przypominaiącego razem Bibliotece naychlubnieyszy dla niéy wypadek, odwiedzin Jego Cesarskiey Mości, połączone bydź mogło; xięga ta poświęconą została Petersburskiemu Towarzystwu Patryotycznemu Dam; a dochód z iey przedaży, po odtrąceniu kosztów na druk i oprawę, przeznaczono na rzecz ranionych żołnierzy i zniszczonych przez woynę mieszkańców. W tym celu Zwierzchność Biblioteki zrobiła potrzebne rozporządzenie, względem przedawania pomienionego dzieła; tu w *Petersburgu* w domu Biblioteki i w xiegarniach Akademii nauk i Głównego szkół rządu; w innych zaś miastach *Rossyi* przy Uniwersytetach: Moskiewskim, Wileńskim, Dorpackim, Charkowskim i Kazańskim; zostawiono też było do woli kupuiących zapłacić więcey, niżeli była położona cena exemplarza, cztery ruble assygnacyami. Gdy teraz zebrano już więcey 1,500 rubli, z przedaży czwartey tylko części exemplarzów tey książki; przeto Zwierzchność Biblioteki czuie się do obowiązku, oświadczenia wdzięczności swoiéy dla wszystkich, którzy to dzieło kupili, a przez to rzeczywiście się przyłożyli do spełnienia dobroczynnego iey zamiaru. Szczególniey zaś powinna podziękować Cesarskiemu Uniwersytetowi Dorpackiemu i dwóm podległym iemu Urzędnikom: Dyrektorowi szkół Gubernii Inflantskiey, Doktorowi *Albanusowi* i wyższemu Nauczycielowi szkoły powiatowéy Parnawskiéy, Panu *Sztenderowi*, którzy za 124 exemplarze przysłali blisko 800 rubli, a w liczbie tey 540 rubli assygnacyami i 2 ruble srébrém przez samego Pana *Sztendera* zebranych.

Gazeta Petersburska donosi z *Irkucka* dnia 5go września: „ Względem wyprawy *Czukczów* (*) w teraźnieyszym 1814 roku, w celu handlu, i o sposobie iego prowadzenia z *Rossyanami*, otrzymaliśmy teraz następuiące wiadomości: Kaznodzieia z *Jakucka*, Protoierey *Slepcow*, który ieździł do mieysc pobytu *Czukczów*, po nad rzeczką *Czaunem* siedzących, za powrótem swym ztamtąd, razem z *Czukczami* do twierdzy *Ostrowny*, doniósł, iż 76 ludzi z narodu *Czukczów* nowo przysięgło na poddaństwo Jego Cesarskiey Mości; niektórzy zaś z nich i chrzest święty przyięli. W tymże czasie przywiózł on do *Niżnekowymska* futra i 87 pudów kości *Morsowych*, które *Czukczy* złożyli na rzecz skarbu. Jak tylko Protoierey *Slepców* przybył z *Białomorskiemi*, *Czuwańskiemi* i *Nowo - Anadyrskiemi Czukczami*, w liczbie 158 osób, do twierdzy *Ostrowny*, wraz zrobiono z nimi początek zamiennego handlu, na który zjechali się mieszczanie, chłopi i kozacy z *Jakucka*. Wybrali oni z każdego towarzystwa swoiego po dwóch starszych handlowych. Handel rozpoczął się 27 stycznia i trwał do dnia 30 t. m.. Z handlu tego, podług zapewnienia Kommissarza *Szyrszykowa*, który był tam obecny, *Czukczy* bardzo byli kontenci: dla tego, że się odbywał podług cen początkowie na wszystkie towary położonych, wyiąwszy niektóre drobne rzeczy: żałowali zaś bardzo, że nie mogli wszystkich swoich rzeczy zamienić. Przyczyną tego był własnyż ich, nadzwyczaynie wczesny wyiazd, w takim czasie, na który, dla dalekiey drogi, wiele rossyyskich kupców nie mogło ściągnąć z *Jakucka* z towarami. Proszono *Czukczów*, żeby się ieszcze kilka dni zatrzymali w twierdzy *Ostrownie*, nim więcey nadiedzie kupców z towarami z twierdzy *Niżniekowymska*; ale się na to niezdeterminowali, różnemi składaiąc się potrzebami; przyrzekli iednak następnego roku na tenże sam czas do *Ostrowny* przybydź. Pomimo wrodzoney dzikości i bardzo słabego poięcia *Czukczów*, obeyście się ich z *Rossyanami* było swobodne i przyiacielskie. Kommisarz *Szyrszyków* czestował ich na odjeździe, i opatrzył na drogę tytuniem; dla dwóch zaś ze znakomitych *Anadyrskich Czukczow*, dla zachęcenia do opłaty daniny i przyymowania poddaństwa Rossyyskiego, dano w podarku medale miedziane. W czasie pobytu *Czukczów* w twierdzy *Ostrownie*, 11 mężczyn i dwie kobiety przyięły chrzest święty. Podług postrzeżeń Pana *Szyrszykowa*, *Czukczy*, osobliwie *Anadyrscy*, są niezmiernie dzicy, niedowierzaiący i skłonni do zysku. Niektórzy z nich przynieśli tego roku w daninie 24 lisów, i 4 krzyżaków; dway zaś znakomitsi *Czukczy*, od siebie złożyli po iednym krzyżaku.

Wilno, dnia 29go listopada.

Stosownie do Naymiłościwszego Ukazu, Rządzący Senat *Joachima Romanowicza*, Sekretarza gubernskiego, w nagrodę okazaney gorliwości i pilności w pełnieniu ciągłych obowiązków służby Monarszey; przez udzielony mu patent, pod dniem 7 października roku teraźnieyszego, podniósł na stopień Sekretarza Kollegialnego, z prawem starszeństwa, od dnia 21 grudnia 1811 roku.

Wilno, dnia 2go grudnia.

Dnia 26go p. m. przebiegał tędy feldjegier *Szmit* z *Petersburga* do *Hamburga*: a dnia 30 p. m. przejechali do *Petersburga*, goniec *Smirnów* i Professor Medycyny *Czeki*, oba z *Warszawy* — Dnia 1 t. m.

(*) Czukczy żyią w północno-wschodniey stronie *Syberyi*, między Oceanem północnym i wschodnim. Jedni mieszkaią na mieyscach stale, zimą w chałupach, a latem pod namiotami; drudzy zaś tak latem iako i zimą po bezlesnych i dzikich koczuią polach, dla paszy ieleni, które stanowią przednieyszy ich przemysł, równie iak rybołowstwo i polowanie. Jelenie całe ich bogactwo stanowią: niektórzy maią tych zwierząt tysiącami *Czukczy* mieyscowi zamiast ieleni psy utrzymuią. Religii są Szamańskiey: w zdarzeniu wielkiego nieszczęścia sami sobie śmierć zadaią. (*Ziabłowski*)

przeieżdżał tędy z *Warszawy* do *Petersburga*, adjutant Wielkiego Xiążęcia *Konstantyna*, półkownik i kawaler *Diakow* ze szczególnémi zleceniami.

Szawle, dnia 29go listopada.

Dnia 11go t. m. w obecności JW. Jenerała jazdy, Hrabiégo *Wittgensztеina*, zostały tu poświęcone i z przyzwoitémi obrzędami, oddané chorągwie, półkom, *permskiemu*, *siewskiemu* i *mohilewskému*, w nadgrodę za szczególnieysze dystyngowanie się w pamiętnéy ostatniéy kampanii. (*P. P.*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

AUSTRYA.

Wiedeń, dnia 25go listopada.

Karuzel, który się zawczorayszego wieczora w C. K. zimowéy reytszuli odprawił, był iednym z naywspanialszych i nayciekawszych festynów, które w czasie bawienia w tuteyszéy stolicy Wysokich gości obchodzone były. Wchodziło do niego 24 kawalerów konnych; w przepysznych kawalerskich stroiach: po uroczystym wieździe i odbytych ćwiczeniach, tego rodzaiu zabawów właściwych, nastąpił kontradans zamykaiący widowisko. Każdy kawaler miał swoię Damę, które, wszystkie, w staroniemieckich stroiach, przez czas karuzelu, znaydowały się w mieyscu sobie przeznaczoném na galeryi, naprzeciwko loży Dworu. Po zakończonym Karuzelu, każda Dama od swego kawalera prowadzona, udały się do sal redutowych, które ozdobione były rycerskiemi trofeami; gdzie też dla tego rycerstwa świetna wieczerza przygotowana była. Tym czasem zgromadziły się wezwane osoby, w liczbie 2500, na bal maskowy, który tegoż wieczora był dany, a którego wspaniałość, pompa i przyiemna wesołość, szczególnieyszą były cechą. Nayznakomitszą ozdobą festynu była obecność C. K. Dworu, wszystkich Monarchów obcych, tudzież znakomitych wodzów, Ministrów &c. (*Tu następuie wyliczenie Kawalerów i Dam, które należały do składu czterech kadryllów.*)

— Cesarz Jmć, na przełożenie Prezydenta Nadworney Rady woienney, Marszałka, Xięcia *Schwarzenberga*, ozdobił węgierskim orderem ś. *Stefana*, Hr. v. *Hochberg*, Jenerał Porucznika woysk Badeńskich. (*z Gaz Oestr Beob*)

Gazeta Berlińska pod dniem 22 listopada donosi z Wiednia: „Dnia 14 t. m. Król Duński Cesarzowi naszemu ofiarował ozdobę orderu *Słonia*: gwiazdę iego miał Cesarz iuż na sobie podczas obiadu. — Cała milicya na nowo umundurowana, a regimenta kawaleryi dopełnione zostały. — Dawnieyszy Vice-Król Włoski, ieszcze tu bawi. Na ostatniey reducie dworu był on w mundurze Jenerała dywizyi woysk włoskich. — Między znayduiącemi się tu damami, uważaią Xiężne *Bagrationową* i Xiężnę *von Sagan* z domu Xiężniczki Kurlandzkie. — Los *Saxonii* uważać należy za roztrzygniony, inne pytania teraz rozwiązane zostaną; lecz ile na tém czasu upłynie, przewidzieć nie można, a tém samém i twierdzić z pewnością, kiedy obcy Monarchowie stolicę naszę opuszczą. Swiadomi rzeczy twierdzą, iż przed Nowym rokiem pomyśleć nawet nie można o ukończeniu naywaźnieyszych układów na Kongressie. — Podróż Monarchów do *Gracu* i *Tryestu* ma nastąpić 27 b. m. — Austryacka siła zbroyna nigdy nie była tak groźną, iak w roku teraźnieyszym; w roku nawet 1809 ledwie mogła bydź równie liczną. Domyślaią się przecież, iż nowy nader znaczny zaciąg woyska nastąpi. — N. Cesarz dla opędzenia wydatków na rok następny uznał za rzecz istotnie potrzebną, wybieranie podatku klassycznego, dodatku piędziesiątprocéntowego, poboru osobistego, który iak w roku przeszłym dwa złote ryńskie wynosić będzie. — Dwóch Monarchów tu przebywaiących odwiedzili Xiążęcia *Parmy*, byłego Króla Rzymskiego. — Pruski Radzca tayny *Zerboni* otrzymał od N. Cesarza Rossyyskiego order ś. *Anny* 1ey klassy. — Cesarz *Franciszek* przyiął dowództwo Półku Bawarskiego lekkiey iazdy. — *Szwaycarya* ma otrzymać konstytucyą, która w wielu względach podobna będzie do Angielskiey."

ANGLIA.

Gazeta *Korrespondenta Warszawskiego*, z *Londynu* pod dniem 11 listopada, o czynnościach Parlamentu, następuiący podaie opis: „Z boleścią widzę, (mówił *P. Witbread* z powodu poselstwa podziękowania Xięciu Regentowi), że Królewskie rodziny i inni rządzcy, którzy odzyskali dziedzictwo swych przodków, nie nauczyli się w nieszczęściu lepiey panować. Chociażby wychowanie, przesąd i niewiadomość, iak nayciśnieу ograniczyły wyobrażenia niektórych Xiążąt, zawsze iednak powinni byli poznać w nieszczęściu: że szczęśliwość ludu iest razem ich szczęśliwością. Jakiż byłby wypadek, tak chlubney przeciw *Francyi* walki, gdyby ludy nie działały, i z zapałem nie walczyły, za wielką sprawę i za swych Monarchów? Jużby się zakończyć powinna walka poddanych o prawa swoie. Postępowania Królów niemieckich w ostatniey woynie, do różnych uwag daią pobudki. Wszystko z razu zdawało się oczekiwać na kierunek, iaki wielka ta weźmie walka. Ze strony Xięcia Regenta wyszło oświadczenie, iż *Hannower* ma bydź wyniesiony do godności Królestwa. Zdaie się, iż posiadłość iego będzie także zaokrąglona. Lękam się, ażebyśmy przez to nie zostali wplątani w częste spory o sprawy stałego lądu. Mówią, że i rzeczpospolita *Genueńska* ma także zniknąć zupełnie. Ja nigdy tego środka pochwalić nie mogę. Czemuż to, nie mogą mieć bytu, niewinne, a wszystkim stronóm użyteczne, małe rzeczypospolite? Był czas, w którym sprzymierzeni że wszech stron pomocy szukali. Układano się nawet z krewnym *Bonapartego*, z Monarchą, którego królestwo leży w południowych *Włochach*. Zawarto z nim pewny rodzay ugody, którą gdyby zerwano, byłoby to uderzaiącem zgwałceniem wiary naszéy narodowéy. Skoro on został władzcą *Neapolu*, od tego czasu, podług powszechnych doniesień, iest tam rząd dobry i oświecony, który niezmiernie odbiia od groźnego powrotu do ciemnoty niektórych innych Européyskich rządzców. Pewnąż toiest rzeczą, że *Angliia* teraz wspiera rząd hiszpański, aby się mógł utrzymać na tronie? Członkowie Stanów do więzienia wtrąceni, nie sąż także częścią owego Ciała, którego usiłowaniom, Król winien koronę? Oby kiedyżkolwiek przedarł się głos sprawiedliwości! Uwięzionym, którzy, w chwilach niebezpieczeństwa, z taką wytrwałością obstawali za oyczyzną, ofiarowano wolność, aby ich skłonić do odwołania. Jeden z obwinionych zagrożony został torturą i Inkwizycyą; z łóżka do więzienia zaprowadzony; ale Bóg nad nim iawną okazał litość; umarł on, nim przybył do więzienia. (*Słuchaycie! słuchaycie! słuchaycie!*) Nic nie iest niepodobnem w życiu, a tem mniey w polityce. I dla tego nie mogę utaić zadziwienia, iż na rozpoczęciu Parlamentu nie widzę przeciwko mnie siedzącego wielce szanownego *P. Canning*. Któżby mógł pomyślić, iż mąż ten, który teraz iako Poseł Angielski do *Lisbony* płynie, przyymie mieysce między Ministrami, z którymi przedtem nie mógł się nigdy zgodzić? Z drugiey strony zadziwić się należy, nad wyborem mieysca, iakie ten Poseł uczynił. Gdyby go posłano na Kongres do *Gent* nie byłbym się do tego przychylił. Lecz znaczenie Posła przy dworze, gdzie nie ma nic do czynienia, i gdzie, od stu lat prawie, nie było Posła naszego, nie może bydź w żadnym względzie szkodliwem."

Kanclerz Stanu P. *Wansittard* odpowiedział na powyższą mowę: „Zapytuią: czy Król hiszpański otrzymał iaki zasiłek pieniężny, dla ciemiężenia stanów i przywrócenia Inkwizycyi? Mogę oświadczyć naywyraźniey, że *Hiszpaniia* nie otrzymała żadnych summ innych, prócz, które dla niey na spólne prawadzenie woyny, z przychyleniem się Parlamentu przyznane zostały. Szanowny Mówca uczynił uwagę: iż Xiążę Regent zmienił tytuł Elektora na tytuł Króla. Jedno inż tylko było Elektorstwo *Hannowerskie*, które w *Niemczech* zostawało, a teraz i w niém, równa, iak w innych zaszła odmiana. Kie-

dy państwo niemieckie przestało bydź obierném; i wszystkie iego Członki przyięły tytuły, iakie się im podobało, rzeczywisty wniosek, iż Elektor Hannowerski nie miał przyczyny na mnieyszéy przestawać godności. Jednakże, z powodu tey odmiany, w posiadłościach swoich, ani powiększoném, ani zmnieyszoném nie zostanie; a przyięcie tytułu samego nie pociąga za sobą żadnych skutków dla *Anglii*. Nadto, muszę dodadź, iż wyniesienie Elektorstwa Hannowerskiego na godność Królestwa, było życzeniem wszystkich wielkich mocarstw lądu stałego, a to dla udoskonalenia systematu, iaki usiłuią zaprowadzić dla zapewnienia pokoiu i pomyślności *Europy*.

Dnia 15 listopada.

Izba wyższa. *Lord Landsdowne* uczynił wniosek o udzieleniu układu, względem utrzymywania woyska angielskiego we *Flandryi*. „Ze złożonych rachunków, rzekł mówca, okazuie się, że zaległości w wydziale marynarki i woyskowym 30 milionow wynoszą. Przy pomnożeniu rozmaitych ciężarów narodu potrzebną iest rzeczą, a nawet świętym obowiązkiem Deputowanych, dochodzić przyczyn, które tak nadzwyczayné wydatki sprawnią. Potrzeba nam wiedzieć, czy nie systemat stałego lądu iest ich źrzódłem. Oczekiwałem w mowie Regenta oświadczenia, względem zasad i zamiarów, których *Anglia* na kongresie trzymać się będzie: lecz oczekiwanie moie zawiedzioném zostało. Przy tem nie mogę bydź głuchym na wszystkie biegaiące pogłoski. Jak słyszę, myślą nie tylko o polityczney zagładzie *Luki* i *Genui*, lecz i o większych zmianach w *Niemczech*. Komuż należy przypisać oswobodzenie *Europy?* Nie warownym mieyscóm i stanowiskom; te wszystkie były zdobyte i przełamane. Nie woyskóm. System woyskowych królestw był zniszczony. Coż uratowało ląd stały? Duch miłości Oyczyzny, który uczynił każdego znakomitszego Niemca Officerem, a każdego niemieckiego chłopa żołnierzem."

Lord Liwerpool: „Większa część tego, co tu powiedziano, nie należy do rzeczy, dla czego zastrzegam sobie oświadczenie w téy mierze, aż do chwili, w którey dokładnie zawiadomiony, będę mógł zdadź zupełnie sprawę Izbie o wypadkach kongressu. Co się tycze utrzymywania woyska we *Flandryi*, w tey mierze w obronie tego planu odwołuię się do przyiętey powszechnie zasady, podług którey sam Pan *Fox* był oświadczył: nie należy zaniedbywać żadnego usiłowania, a nawet potrzeba prowadzić dalszą woynę, skoro oswobodzenie i niepodległość Belgów uzyskać można. Niepodobną iest rzeczą, aby ktokolwiek mógł żądać odwołania woyska z Belgów, i poruczenia losu tego kraiu obcym Mocarstwom. Niémam iednak zamiaru sprzeciwiać się tému wnioskowi, skoro będzie umiarkowany."

Lord Landsdowne zmienił swóy wniosek podług życzenia Ministra Stanu; po czem ten wniosek i udzielenie układu uchwalonemi zostały.

Izba niższa. Pan *Warender* uczynił wniosek, aby uchwalono utrzymywanie 70,000 marynarzy i 30,000 żołnierzy morskich na rok 1814.

P. *Ponsonby* dziwił się, iak można Izbie czynić podobny wniosek, nie powiedziawszy iey nic wcale o tém, w iakim stanie są przychody kraiowe, i nieobjawiwszy iey: czemu tak rychło tym razem zwołaną została?

Kanclerz Skarbu: „Było do tychczas zwyczaiem, żądać ogólnego zezwolenia nowych dodatków, bez dawania zupełnych objaśnień, względem położenia skarbu, co iest niepodobném, chociażby to nawet uczynić chciano. Również było dotąd we zwyczaiu, iż Parlament zbierał się w miesiącu listopadzie, nie widzę zatem przyczyny podziwienia szanownego Reprezentanta. Chcąc go iednak, ile bydź może, zaspokoić, oświadczam, iż przed Bożem Narodzeniem nie będę wnosił ani pożyczki, ani zabezpieczenia biletów skarbowych, lecz tylko będę żądał wypłacenia dwunastu milionów tychże biletów."

Pan *Tierney*: „Położenie naszego skarbu wymaga naydokładnieyszego zgłębienia. Co się tyczy przychodów z *Irlandyi*, muszę powiedzieć, iż dawniéy tylko pięć milijonów wynoszące, teraz dochody kraiowe o pół milijona przenoszą. Ogół dochodów kraiowych w czasach pokoiu z *Anglii* i *Irlandyi* wynosił 46,370,000 funtów szterlingów, wydatki zaś 46,312,000. Jakże może żądać Kanclerz, ażeby przy nieustanuie wielkich nakładach, tym wydatkom wydołać można? Może on wprawdzie odwołać się do funduszu umorzenia, lecz przez to ucierpi kredyt, i tym środkiem naywięcéy 5 milionów oszczędzić można. Czyliż zamiarem iest Kanclerza utrzymać nadal pobór od dochodów? Wszakże w samem nałożeniu tego poboru obowiązano się, iż ten tylko do podpisania ostatecznego pokoiu trwać może. Nié można łamać przyrzeczenia; nie nadweręzaiąc przez to dobréy wiary i rzetelności."

Kanclerz skarbu: „Chociaż w czasie pokoiu dochody Państwa mało co przewyższaią podatki, można iednak w tey mierze bydź bez obawy. Po Amerykańskim pokoiu rzeczy były w podobnymże stanie, iednakże pod administracyą Pana *Pitta* przychody podniosły się w kilku latach. Mamy przecież, oprócz poborów stałych, 24 milijony poboru woiennego, a przy takowém źrzodle któż powiedzieć może, że skarb nasz w drażliwem iest położeniu?"

Pan *Ponsonby*: „Ubolewam nadtém prawdziwie, że szanowny Kanclerz nie może powiedzieć nic stanówczego względem poboru od dochodów. Dano słowo, iż ten pobor w krótce ustanie. Jest on nayobrzydliwszym pomiędzy wszystkiemi poborami, a zatem spodziewam się, iż obietnica nie będzie zawiedziona." — Wniosek Kawalera *Warender* został potém przyięty.

FRANCYA.

Robi się iuż płaszcz, który Król przywdzieje w czasie swoiey koronacyi. Mówią, iż obrząd ten w maiu nastąpi.

Podług zapewnienia *Dziennika Rozpraw*, pierwszy Królewski Poseł do *St. Domingo*, w tey części wyspy, gdzie *Pethion* panuie, dobrze został przyięty. Jest nadzieia, że ta część kraiu, pod pewnemi, od *Pethiona* podanemi warunkami, *Francyi* będzie oddana. — Familiia, dawnieyszego Pana tey wyspy, *Toussaint Louverture*, mieszka w *Agen*, a składa się z wdowy Pani *Toussaint*, dwóch jey synów, którzy się w *Paryżu* edukowali, i synowicy iey męża. Gdy ta familiia z *St. Domingo* wynosić się musiała, przypadkiem pozostał ieden z synów, który się w *Anglii* ma znaydować. (*z Gaz. Oestr. Beob.*)

Gazety Berlińskie pod artykułem z *Paryża*, do dnia 22 listopada, umieściły następuiące wiadomości: „Dwa regimenta grenadyerów dawnieyszéy staréy gwardyi, a teraz grenadyerów *Francyi* są w *Metz*; pierwszy i drugi regiment strzelców konnych teyże gwardyi, a teraz strzelców *Francyi*, są w *Nancy*. — Król każdému duchownemu przeznaczył 200 fr. pensyi dodatkowéy. — Król 100,000 fr. rocznie przeznaczył dla Towarzystwa miłości macierzyńskiey. — Zawczora w rocznicę urodzin królewskich, Xiążęta i Xiężniczki znaydowały się u stołu J. K. Mości. — Dnia 17go Marszałek *Marmont* wszedł w pełnienie służby Kapitana gwardyi w *Tuilleries*, po Marszałku *Bertier*. — Do *Brestu* zawinęła fregata *La Gloire*, na którey przybyło z *Rygi* 800 ieńców, horych i ranionych francuzkich. Trzy statki przewozowe ładowane towarami z tegoż portu tu przybyły. — W *Palais Royal* kosztem Xięcia *Orleanskiego* ma bydź zrobiony nowy kanał i fontanny. Na ulicach paryzkich maią zrobić pięć nowych studni, gdzie ich nie było. — Król Pruski, który niedawno Jenerał Inspektorowi Chirurgowi woyska Francuzkiego, Baronowi *Percy* darował kosztowną tabakierę, teraz przez posła swoiego Hr. *Golz*, przesłał mu order *czerwonego Orła*. — Słychać, iż *Budżet* dodatkowy podany będzie Izbie Deputowanych. — Gazeta Strasburska zaprzecza rozsianym wiadomościom przez gazety za-

graniczne, iakoby tamteysza gwardya narodowa rozpuszczoną została. Uwolnieni z niey zostali ci, tylko, którzy się do pełnienia służby naymowali. — Spodziewaią się tu powrótu kilku osób, które miały znaczenie za byłego rządu, a przez lato w dobrach swych mieszkały. — Papież przywrócił Biskupowi Bazyleyskiemu część dyecezyi, która mocą konkordatu roku 1801 ze Strasburgiem złączoną została. — Podług gazety *Argauskiey*: „Jenerał *Wilson* pisał z *Londynu*, iż nie myśli o cofnieniu oświadczenia swoiego, względem tego: że pewne osoby w *Bernie* wzięły 100,000 funt. szter. za dozwolenie weyścia woyskóm sprzymierzonym do *Szwaycaryi*; owszem, ieżeli tego będzie potrzeba, wskaże bliższe okoliczności tego zdarzenia. — Co niedziela w każdym cyrkule miasta, gwardya narodowa ćwiczy się w robieniu bronią i obrótach, a kompanie iéy w zupełności są utrzymywane, tak, iż na każde wezwanie wnet może stanąć pod bronią do 30,000 ćwiczonego żołnierza. Jest to wyborny środek polityczny, który Panów podżegaczów na wodzy utrzymuie. — N. Pan, na okazanie wdzięczności za staranie miane o chorych i ranionych francuzkich, mianował Austryackiego Marszałka polnego Hr. *Colowrath* wielkim Urzędnikiem Legii honorowéy, Jenerał-Majora Barona *Szustek* Kommendantem, Radzcę *Grefi* naczelnego lekarza szpitalów pruskich, Półkownika *Prendla* byłego dowódzcę rossyyskiego w Lipsku, urzędnikami, i Chirurga *Erlicha* z *Lipska* Kawalerem. — Wszyscy Francuzi, którzy byli u dworu *Maryi Ludwiki* powracaią teraz do *Francyi*. — Dnia 6go b. m., w *Lugdunie* dało się uczuć dwókrotne mocne trzęsienie ziemi."

Z pomiędzy władz nowych, które teraz czynnemi bydź zaczęły, mówi gazeta *Powszechna*, iest *Rada Stanu*. Wiadomo, iak ona wielki, za rządów *Napoleona*, wpływ miała, i iak znakomite w państwie trzymała mieysce; teraz również poważną iest władzą, rozciągaiącą się do wszystkich wydziałów prawodawstwa; wszystkie proiekta do prawa w niey biorą początek; w niey się roztrząsaią śrzodki, których ministrowie w wykonaniu trzymać się maią; wiele też ona może mieć wpływu na postanowienia i *wyroki* Królewskie, które teraz znowu *urządzeniami* zowią. Osoby więc, składaiące nową Radę Stanu, tem więcéy zasługuią na uwagę, gdy wielu Radzców Stanu bezpośrednie na czele różnych oddziałów są postawieni, i iakby byli Ministrami tych oddziałów; szczególniey zastanawiá to, iż ci Członkowie Rady Stanu, za rządów *Napoleona*, też same sprawowali godności, zkąd zdaie się wynikać, iż w systemacie sprawowania rządów wewnętrznych, żadna istotna dotąd nie zaszła odmiana, i że oni tych samych trzymać się będą zasad, iakie były pod *Napoleoném*. Wyliczamy tu osoby, które dawniey składały Radę Stanu. Radzcy Stanu z oddziału prawodawczego są: *Faure* (dawniey Członek kommissyi organizacyynéy oddziału sądowego w departamentach anzeatyckich); *Delamalle*, dawniéy ieden z naysławnieyszych adwokatów sądów paryzkich; i *Henrion de Pensay*, autor wielu dobrych dzieł prawniczych; *Bouley de Meurthe*, w ostatnich czasach Dyrektor ieneralny i referendarz w wydziale administracyi woiennéy; *Berlier*, prezydent Rady zdobyczy morskich; i *Real* dyrektor ieneralny pierwszego okręgu ieneralney policyi, (którego bardzo obwiniaią o wiele surowych środków) oddalaią się. *Bartolucci*, nie umieszczony, iako cudzoziemiec. Z wydziału spraw wewnętrznych zostali tylko Radcy Stanu *Begouin* i *Corverto*; ostatni chociaż genueńczyk iest naturalizowany. *Dubois* dawnieyszy prefekt policyi w *Paryżu*, który w ostatnim tym urzędzie za *Napoléona* iuż przez *Pasquier* był zmieniony, przez Króla teraz iest mianowany honorowym Radzcą Stanu, i dla tego nie iest umieszczony w liczbie pomienionych Radzców Stanu. Takoż *Costaz* Intendent gmachów koronnych, utrzymał się na témże mieyscu. *Neri - Corsini*, iako *Włoch* wyłączony. *Regnaud de St. Jean d'Angeli*, *Manney* Biskup *Trewirski* i *Duvoisin* Biskup *Nantes*, z Rady Stanu są wyłączeni. Z wydziału Skarbowego żaden z dotychczasowych Członków nie iest utrzymany. Radzca Stanu *Louis*, iak wiadomo, iest Ministrem skarbu; *Defermont*, Prezydent oddziału i ieneralny Intendent dochodów nadzwyczaynych, *Jolivet* i *Jaubert* są wykasowani z Rady Stanu: *Giunci* do *Włoch*, *Appelius* zaś do *Hollandyi* powrócili. W wydziale woyskowym Jenerał *Duloloi* utrzymał się iako Radzca honorowy. Dalsi Członkowie tego, teraz iuż zupełnie zniesionego oddziału, za *Napoleona* ieszcze inne otrzymali urzędy. Wydział marynarki takoż iest zniesiony, przeto dawnieysi iego Członkowie, Vice Admirał *Ganthaume* i *Najac* nie są Członkami tey władzy; obydwa iednak otrzymali inne urzędy, ponieważ Król zasługi ich szacuie. Jeden tylko z tego wydziału *Caffarelli* umieszczony iest iako Radzca honorowy. W ostatnich iuż czasach rządów swych *Napoléon* ustanowił był oddział interessów zewnętrznych (który iednak nie nazywał się oddziałem, ale tylko urzędem), z tego oddziału ieden tylko Xiążę *Dalberg*, iak wiadomo Ministrem Stanu, bez udzielnego iednak departamentu, został. *Otto* iest honorowym Radzcą Stanu, *Hauterive* i *Labesnardiere* mianowani zostali Radzcami Stanu do nadzwyczaynych poleceń.

Z Radzców Stanu przeszłego rządu w czynnéy służbie oprócz oddziałów: *François de Nantes*, Dyrektor ieneralny podatków zjednoczonych; *Berenger* dawniéy Dyrektor ieneralny kassy umorzenia długów, teraz Dyrektor ieneralny podatków *indirectes*, i *Pelet de Lozere* dawniey Dyrektor 2go okręgu naywyższéy policyi, otrzymali nominacye na Radzców zwyczaynych. — *Duchapel* dawniey i teraz Dyrektor ieneralny dóbr narodowych; *Laumond* Dyrektor ieneralny, dawniéy i teraz, robot górniczych; *Bergon*, dawniéy i teraz Dyrektor ieneralny lasów i *Pasquier*, pod *Napoléonem* Prefekt Policyi Paryzkiey, teraz Dyrektor ieneralny dróg i mostów, mianowani są Radzcami nadzwyczaynymi. Utracili mieysca dawnieysi Radzcy stanu zwyczayni, a tylko są w oddziałach, następuiący: *Muraire*, 1szy prezydent trybunału kassacyynego; *Merlin de Douay* Prokurator ieneralny trybunału kassacyynego, (Obydwóch tych starał się rząd lubo nie wprost, i bez skutku, do złożenia i tych urzędów nakłonić.); *Lavalette* dawniéy Dyrektor ieneralny Poczt, *Maret*, *Pommereuil* pod *Napoléonem* Dyrektor ieneralny handlu xięgarskiego, i *Quinette* za *Napoléona* Dyrektor ieneralny obrachunków gmin i szpitalów. Z tych Radzców Stanu, którzy za *Napoléona* do nadzwyczaynych poleceń należeli, dwóch czynnymi Radzcami zostało, *Beugnot*, razem Dyrektorem ieneralney policyi królestwa, i *Degerando*,

---

Gazeta Kuryera Litewskiego, w zwyczaynym, jak dotąd, formacie i czasie, i na rok następny, 1815, wychodzić będzie. Prenumerata: dla odbieraiących przez pocztę, na rok rubli srebr. 14; dla odbieraiących na mieyscu w Wilnie na rok rubli 9. Odbieraiący, przez pocztę mogą prenumerować rocznie lub półrocznie; na mieyscu zaś w Wilnie mogą i kwartalowie, płacąc złtch 15. — Przyymuie się prenumerata: w Wilnie: w Expedycyi Gazetney Pocztamtu Litewskiego i w Redakcyi Gazety; w innych zaś guberniach, we wszystkich Kantorach expedycyach pocztowych.

Dozwala się drukować — Z. Niemczewski P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalney u XX. Missyonarzów

Pisarz wielu pięknych dzieł filozoficznych. *Laforest*, znakomity ze swoich dyplomatycznych poselstw, iest nadzwyczaynym Radzcą Stanu, *Dumas* Autor dzieła *Precis des événemens militaires*, przez długi czas Intendent ieneralny wielkiego woyska; *Gan* Dyrektor Administracyi woiennéy, i *Chauvelin* dawnieyszy Trybun, w pierwszych latach rewolucyi, aż do śmierci *Ludwika XVI*, był posłem francuzkim w Londynie, mianowani są Radzcami honorowymi. Z liczby dalszych nadzwyczaynych Radzców Stanu, w ostatnich czasach rządów *Napoléona*, *Chaban* Prezydent Kommissyi likwidacyynéy w *Hamburgu*, umarł; *Gogel* i *Demoanen* do *Holandyi* powrócili; *Thibaudeau*, dawniéy w Ciele prawodawczém bardzo poważany; Marszałek *Gouvion St. Cyr*, który w Dreznie dostał się w niewolą sprzymierzonych; *Dauchy*, Jenerał *Boursier*; *Julien* i Jenerał *Andreossi* dotychczasowy francuzki poseł w *Konstantynopolu*, wykasowani zostali z Rady Stanu. Z Mistrzów należących do przyymowania prośb za *Napoléona*, sławny naturalista i anatomik *Cuvier*, dawnieyszy Dyrektor 3go okręgu policyi; *Angles* (którego rząd tymczasowy mianował czasowym Ministrem Policyi) i *Chabrol* dawniey Intendent ieneralny dochodów w prowincyach Illiryyskich, iako Radzcy zwyczayni; *Chabrol de Volvic* Prefekt departamentu *Sekwany*, i *Segnier* pierwszy Prezydent trybunału apellacyynego Paryzkiego, iako Radzcy Stanu nadzwyczayni; *Trevil* Prefekt departamentu *Wokluzy* dawniey Trybun; *Maillard Zanglacomi* Członek trybunału kassacyynego; *Jobert*; *Pelet* (syn) *Portal*, *Labouillerie* Podskarbi koronny, i *Dunoyer*; iako zwyczayni Mistrze prośb; *Delaborde*, *Gasson*, *Rhedon* i *Champy* Mistrzami honorowemi prośb, są mianowani. — Między nowo mianowanymi Radzcami Stanu, którzy dawniey żadnego podobnego mieysca nie mieli, uważaią iako Radzców zwyczaynych, sławnego weterana *Du Pont de Nemours*, niegdyś ieden z naczelników ekonomistów, który w zgromadzeniu konstytucyynêm bardzo zaszczytnie się ukazał, a za czasów pierwszego dyrektoryatu w Radzie Starszych i iako autor niezmiernie upodobanego wtedy dziennika *l'Historien*, znakomitą grał rolę; tudzież *Jourdan de bouches du Rhône*, ieden z nayznakomitszych mówców Rady pięćsetnéy, aż do d. 18 msca fruktidoru, gdzie był poważany; oraz Radzca nadzwyczayny *Royer-Colard* teraznieyszy Dyrektor ieneralny handlu xięgarskiego; *Becquey* Dyrektor ieneralny departamentu handlowego w Ministeryum wewnętrzném; *Benoit* Kommissarz ieneralny Ministeryum spraw wewnętrznych za tymczasowego rządu; *Raynhard* dawnieyszy Poseł Francuzki w *Hamburgu* i u wielu Dworów, nakoniec przy Królu Westfalskim w *Casselu* rodem Wirtemberczyk, oddawna iuż we *Francyi* naturalizowany; *Portalis* (syn) dawnieyszy Radzca Stanu, Dyrektor ieneralny handlu xięgarskiego, który u *Napoléona* w niełaskę popadł, i na prezydenta trybunału kassacyynego do *Antwerpii* był przeniesiony. Między nowemi Radzcami honorowemi, *Fróchot*, były prefekt departamentu *Sekwany*, który zrzucony został z okoliczności spisku *Maleta*, i *Bourien* były Sekretarz *Napoleona*, a potem minister francuzki w *Hamburgu*, który przez Marszałka *Dawusta* na niełaskę zasłużył, a za staraniem *Savarego* z trudnością od więzienia był ocalony; zasługuią na wspomnienie. — Liczba zwyczaynych Radzców Stanu teraz 25, a zwyczaynych Mistrzów prośb 50 postanowiono. Ministrowie Sekretarze Stanu maią mieysce i głos w Radzie Stanu, na którey zupełném zgromadzeniu mogą się znaydować wszyscy Radzcy Stanu i Mistrzowie prosb zwyczayni (wyymuią się więc nadzwyczayni i honorowi, Radzcy stanu i Mistrze prośb). Dyrektorowie ieneralni różnych administracyy, którzy są Radzcami nadzwyczaynymi, na wezwanie Ministra swoiego departamentu, mogą się na posiedzeniach znaydować i głosować, takoż rapporta i proiekta do postanowienia podawać. A gdy mieysce Dyrektora ieneralnego opuszczaią, wchodzą do Rady Stanu, iako zwyczayni Radzcy Stanu. Na przyszłość składa się Rada Stanu z pięciu wydziałów, iako to, *Prawodawczego* (*Henrion de Pansay*, *Beugnot*, *Delamalle*, *Doutremont*, *Molcor*, *Bourblan*); wydział administracyi woyskowéy (*Henrion de Pansay*, *Faure*, *Lambert*, *Laporte-Lalaune*, *Dupont*, *Fiemeron de Verieres*); wydział spraw wewnętrznych (*Pelet de Lozer-Balainvilliers*, *Angles*, *Cuvier*, *Jourdan de Bouches du Rhone*); wydział handlowy (*Begouin*, *François de Nantes*, *Du Pont de Nemoures*, *Degerando*); Wydział skarbowy (*Berenger*, *Corvette*, *Colonia*, *Labourdonnaye*, *Chabral*). Każda sekcya ma pewną liczbę mistrzów prośb. Sami tylko zwyczayni Radzcy Stanu i Mistrze prośb maią stałey pensyi 12,000. fr. na rok, i dodatkowey 4,000 fr. ci, którzy są Członkami w sekcyach; pracuiący w sekcyach Radzcy Stanu 4,000 fr., a mistrzé prośb 2,000. Honorowi Radzcy Stanu i Mistrze prośb honorowi (ale pierwszych tylko 6, a drugich 12) na przełożénie Kanclerza w różnych sekcyach umieszczeni bydź mogą: ci roczney pensyi maią 4,000 fr.; są nadto bezpłatni i uważani za nadliczebnych Radzców Stanu, oczekuiąc na wakans w Radzie Stanu. Nadzwyczayni Radzcy Stanu, którzy razem inne urzędy sprawuią, pobieraią pensyą do tych miesc przywiązaną. — Nadto podług urządzenia Królewskiego mianowani przez *Napoléona* dożywotni Radzcy Stanu powinni otrzymywać trzecią część pensyi zwyczaynego Radzcy Stanu, (4,000 fr.) i używać tytułu Radzców Stanu honorowych. Do tego rzędu więc należą: *Boulay de Meurthe*, *Berlier*, *Real*, *Regnauld de St. Jean d'Angeli*, *Defermont*, *Jolivet*, *Jaubert*, *Najac*, *Gantom*, *Muraire*, *Merlin de Douay*, i *Maret*. (*z Gaz. Oestr. Beob.*)

NIDERLANDY

Xiążę panuiący zjednoczonych Niderlandów, Pana *Verstolk von Zoelen*, mianował nadzwyczaynym Posłem swoim i Ministrem pełnomocnym do dworu Rossyyskiego — P. *Bangman Haygens* wyiechał do *Hamburga*, w charakterze Ministra pełnomocnego, przy miastach hanzeatyckich. — P. *Gysbert van Hogendorp* mianowany iest Prezydentem na teraźnieysze zgromadzenie Stanów jeneralnych. — Z *Bruxelli* pod dniem 12 listopada donoszą: „Jenerał v. *Alten*, który od rządu mianowany został Jenerałem naczelnym woysk Hannowerskich w *Belgium*, temi dniami, z *Hamburga* do *Gent* przybył, i iuż kilka ćwiczeń załogi tego miasta odprawił. — Pałac byłey prefektury wyporządzono tu na przybycie Xiążęcia panuiącego i jego małżonki. Zdaie się, iż musiano odebrać z *Wiednia* ostateczne postanowienie względem przyszłego losu tego kraiu. — Od nieiakiego czasu postrzegaią nader czynną zamianę gońców między *Calais* i *Dovre*; wnoszą ztąd, iż między gabinetami Londyńskim i Paryzkim muszą zachodzić układy nader wielkiey wagi. Chociaż tak czynna zamiana gońców może i ztąd pochodzić, że w obu tych portach gońcy z *Wiednia* przybywaiący, albo którzy tam iadą, na okręty siadaią. — Bataliony woysk Angielskich, które w *Belgium* na załogach stoią, i do *Anglii* za urlopem powrócić miały, otrzymały rozkaz zatrzymać się do nowych rozkazów. Zapewniaią, iż wszystkie woyska legii niemieckiey, które się ieszcze w *Anglii* znayduią, do *Ostendy* przybędą. Cała zaś legia powróci do kraiów Hannowerskich, iak tylko ukończone zostaną układy, względem przywrócenia spokoyności w *Europie*. (*z Gaz. Oestr. Beob.*)

WŁOCHY.

Gazeta Lwowska pod artykułem ze *Włoch* donosi: „Bardzo wielu Oficerów i żołnierzy z kraiów włoskich, które przez woyska austryackie są zaięte, przyięło służbę w woysku Króla Neapolitańskiego; a wiele z wyższych Oficerów dostało ozdobę orderu Królewskiego. Woysko neapolitańskie znacznie zostało powiększone, tak dalece, iż w pierwszéy dy-

wizyi iest 23,000 ludzi. — Król ku końcowi listopada ma wyiechać do Marchii Ankońskiey i Urbińskiey, dla obeyrzenia tey dywizyi."

DANIA.

z Kopenhagi dnia 19 listopada.

Dnia 13 b. m., o godzinie 2ey z południa przybył tu Xiążę *Chrystyan*, tegoż dnia zaproszony został do stołu Królowey Jeymości, a 15go w pałacu swoim dwór przyymował. (*z Gaz. Rysk. Zusch.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

(*z Gaz. Rysk. Zuschauer.*)

Cesarz Austryacki miał oświadczyć, iż wtedy tylko koronę niemiecką przyymie, kiedy ona stanie się dziedziczną. — Pewny Wielki Monarcha radził *Austryi*, iżby na przyszłość własną siłę morską utworzyła, i w tem celu maią dostać się dla niéy wyspy *Jońskie*. — Rozumieią, że dla *Turcyi* przygotowane są odmiany. — Między 12 a 14 listopadem cała *Saxoniiá* i *Luzacya* tymczasowie woyskami Pruskiemi zaięte zostały. — Zapewniaią, iż Król Wirtemberski oświadczył się za przywróceniem stanów w swoiém Państwie. — W Wirtemberskim, urlopowanych na powrót wezwano. Zapewnie wszystko to nie w innym celu, tylko przeciwko zbroynym przygotowaniom *Francyi*, o których znowu się pogłoski odnowiły. — Kanton Gryzoński miał odnowić kapitulacyą z Królem Sardyńskim, która przed 9 laty zerwaną została, i wystawia dla niego półk z 1646 głów. — Officerowie Hiszpańscy do towarzystwa *Frankmassonow* należący, unikaiąc prześladowania, opuścili Hiszpanią i udali się do *Francyi*. — Mówią iż *Holsztyn* był Anglii ofiarowany, ale go nieprzyięła. — *Merkury Reński* donosi, iż pewny dwór Niemiecki obchodził narodziny *Napoleona*.

OGŁOSZENIA RZĄDOWE.

3 Od Litewsko-Wileńskiego Guberskiego Rządu czyni się ogłoszenie; iż w mieście Wilnie przez publiczną licytacyą będzie przedawany dom Hrabiego Mola na ulicy *Subocz* pod Nrem 32 położony, 6,000 rubli srebrnych otaxowany; życzący przeto dom takowy kupić maią się stawić do Rządu Guberskiego, w terminach pierwszym dnia 7go, drugim 10go, a trzecim ostatecznym 18 lutego roku następuiącego 1815. — Dnia 21go Nowembra 1814 roku.

Sowietnik *Zenon Machwitz*.
Sekretarz *Dmitrewski*.

3 Od Litewsko-Wileńskiego Gnberskiego Rządu czyni się ogłoszenie: iż w mieście Wilnié przez publiczną licytacyą przedany będzie w połowie murowany, a w połowie drewniany dóm żyda *Leyby Berkowicza* na Snipiszkach pod Nrem 954, 1,079 rubli assygnacyynych otaxowany; życzący ten dóm kupić maią się stawić do Guberskiego Rządu w terminach pierwszym dnia 22go, drugim 26go, a trzecim ostatecznym dnia 21go stycznia następuiącego 1815 roku. Dnia 31go Nowembra 1814 roku. Sowietnik *Zenon Machwitz*

Sekretarz *Dmitrewskt*.

PODRADY.

1. Kommissya Wileńskiego Prowiantskiego Depo czyni ogłoszenie, ażeby chcący podiąć się dostarczenia mąki, krup i owsa, do któregokolwiek z magazynów pod iey zawiadywaniem w Guberniach Wileńskkiey, Grodzieńskiey, Minskiey i Obwodzie Białostockim, przychodzili do tey Kommissyi na licytacyą w terminach: 1. d. 5, 2 d. 6go i ostatecznym dnia 8go następuiącego miesiąca grudnia, gdzie będą uwiadomieni o ilości potrzebnéy do każdego magazynu i warunkach. Dnia 28. Nowembra 1814. roku.

Siódméy Klassy *Moysieiów*.

3. Od Kommissyi Wileńskiego prowiantskiego Depo czyni się ogłoszenié: iż na dostarczenie do magazynów prowiantu, mąki żytniéy, krup jęczmiennych lub gryczanych i owsa potrzebnego na rok następuiący 1815, dla woyska, maią się odbywać licytacye w Izbach skarbowych Wileńskiey, Grodzieńskiey, Mińskiey i Obwodowym Białostockim Rządzie w następnie wyliczonych terminach:

w Wilnie: Pierwszym dnia 29go nowembra, drugim 4go, a ostatecznym 10go decembra:
w Grodnie: Pierwszym, dnia 2go, drugim, 7go, a ostatecznym 11go decembra.
w Białym-Stoku: Pierwszym dnia 3go, drugim 8go, a ostatecznym 14go decembra.
w Mińsku: Pierwszym dnia 2go, drugim 7go, a ostatecznym 11go decembra.

Wzywaią się przeto wszyscy, którzyby się chcieli podiąć takowego dostarczenia, aby się stawili do odbycia licytacyi sami, lub przez umocowanych plenipotentów, z przepisanemi prawem i dostatecznemi ewikcyami. Dnia 23 nowembra 1814 roku.

Siódmey klassy Moysie[illegible].
Sekretarz Borowski.

OGŁOSZENIA SĄDOWE.

1. w Sądzie Magistratu miasta Wilna, Sprawa Kredytorow Obywateli tegoż miasta Iohana Efraime i Kunegundy Frohlandow Małżonkow zegarmistrzów intentowaną była, w której, wedle Dekretu na dniu trzynastym teraźnieyszego Msca Nowembra ogłoszonego, decydowane zostały prawne dyllacye (a między innemi) Komportacya i Kopia Spraw pomiędzy wszystkiemi stronami, z powodztwa zaś oświadczoney Exdywizyi przez tychże Frohlandow Ich Maiątku na satysfakcyą Kredytorow i pretensorow, dla iednoczasowey rozprawy nawzaiem o wszystko, w celu wiadomości Kredytorow tychże Frohlandow, iżby się iawili w Sądzie ninieyszego Magistratu sub amissione rei do następney oczewistey rozprawy z dowodami, wydać Publikatę potrzykroć przez Gazetę Kuryera Litewskiego postanowiono — Niemniey, iżby rzeczeni Frohlandowie Małżonkowie ustalaiący Exdywizyą Maiątku swoiego, wszystkich swych debitorów do następney oczewistey rozprawy etiam przez Edyktalne cytacye przed Sąd Magistratu Wileńskiego do usprawiedliwienia się powołali nakazano; powodztwem iakowego Dekretu, ninieyszą Publikatę Magistrat miasta Wilna dla wiadomości Kredytorow pomienionych Frohlandow wydaie. — Dnia 30. Msca Nowembra 1814. Roku. — Józef Klimaszewski Burmistrz Miasta Wilna.

Regent Marcin Pozlewicz

1 Dekretem Remisyinym Sądu Głównego 2go Departamentu Gubernii Grodzieńskiey w roku 1814 Julii 13 dnia zapadłym przeznaczony został — Sąd Taxatorsko-Exdywizorski, na rozdział maiątku Szeypiak, w Powiecie Słonimskim i Wołkowyskim położonych — do Aktorstwa W. Wincentego Kiełczewskiego Sędziego Granicznego Słonimskiego należących. — Za przewodnictwem wzmienioney Remissy Urząd Exdywizorski roku 1814 dnia 15 Augusta do Szeypiak zebrany — właściwą w pierwszym ziezdzie czynność ułatwił — i termin powtórny ziazdu dla ukończenia rozpoczętego dzieła Exdywizyi na dzień 21 apryla 1815 roku odłożył. — a między tym spełniaiąc reguły, Dekretem Sądu Głównego przepisané, postanowił przez Gazetę Kuryera Litewskiego, trzykrotną niniéyszą uczynić Awizacyą, iżby wszyscy Kredytorowie i Pretensorowie, do maiątku W. Wincentego Kiełczewskiego sprawiedliwie przychodzić mogący — dla uzyskania przyzwoitey, iednoczasowey satysfakcyi, w terminie 21 apryla 1815 roku przed Sądem Exdywizorskim — z dowodami Pretensyy Realizować mogąc, w Szeypiakach stawali! — Kto zaś z wyrażonych Kredytorów, lub pretensorów W. Kiełczewskiego, na czas oznaczony nie przybędzie, i przed ostatecznym Dekretem rzetelnych dowodów względem swey należności przed Sądem Exdywizorskim nieokaże — ten później chociażby miał naysłusznieyszą pretensyą, wedle zastrzeżenia Dekretu Sądu Głównego utraci prawo poszukiwania swey należności. — i całą pretensyą wieczney amissyi poda.

1 Między Kredytorami i pretensorami Star. Abrahama i Rochy Judelowny Josielowiczów Obywateli Wileńskich, oraz ich Debitorami w Sądzie Ziemskim Wileńskim odchodziła spzawa, w której między dalszemi wyrokami decydowana została Kopia z Spraw Komportacya Dokumentów do Kancellaryi Aktowey Ziemskiey Wileńskiey in satisfactionem uprzednich Dekretów, tudzież Inwentacya Domu pod Konkurs idącego. Zeby więc Kredytorowie i Pretensorowie Staroz. Josielowiczów sub amissione Caus, a Debitorowie, że w niestanności oczewisty nastąpi wyrok, a zatym niedogodności własney winie przypisać będą powinni, do następney i iednoczasowéy łączyli się rozprawy, na ten zamiar ninieysza trzykrotna podaie się Awizacya.

Dodatek drugi

1. Sąd Taxatorsko - Exdywizorski Dekretem Remissyinym Sądu Głównego 2go Departamentu Gubernii Grodzieńskiey dnia 18go Julii teraźnieyszego roku zapadłym, na wyiaśnienie i zmassowanie wszelkich zeszłego JW. Stefana Alexandra Rayskiego Marszałka Brzeskiego i kawalera orderu ś. Stanisława i ś. Anny, funduszów, i z nich domiar iego Wierzycielom satysfakcyi przeznaczony, w komplecie do dóbr Bulkowa w Powiecie Kobryńskim położonych przybywszy, wymiar i inwentacyą dóbr, oraz komportacyą przeznaczył, tudzież dalsze do tego terminu przywiązane czynnoście ułatwiwszy, na ukończenie poruczonego sobie dzieła zebrać się znowu w dniu 10 miesiąca Augusta następnego 1815 roku ostatecznie zamierzył; a iako Dekretem Remissyinym przepisano, iż całkowita sprawa niezważaiąc na niestanność lub odstąpienie z czyieykolwiek strony, może bydź rozpoznana, a pretensye Wierzycieli niestawaiących wiecznemu podlegać będą upadkowi, tak Sąd Exdywizorski wzywa wszystkich Kredytorów, Debitorów Marszałka Rayskiego, i z jakiegokolwiek bądź względu interessowane do sprawy ninieyszey osoby do konieczney na oznaczony termin powtórny stanności, w przeciwnym albowiem razie, Sąd Exdywizorski podług przepisanych sobie prawideł postąpić zmuszonym zostanie.

Antoni Malewski Regent Sądu Głgo i Exdyw.

---

1. Za Dekretem Remissyinym Sądu Głównego Litewsko - Wileńskiego 2go Departamentu odchodziła Sprawa w Sądzie Ziemskim Wileńskim między Kredytorami, Pretensorami i Debitorami W. Wincentego Romanowskiego b. Podstarościego Wilenskiego, w którey między dalszemi wyrokami na wszystkich stronach stawaiących i przybydź mogących z jakiegokolwiek bądź zrzódła do tey Konkursowey Sprawy przynależących stronach, decydowana została Kopia Spraw i Komportacya Dokumentów pod dokładnemi Regestrami do Kancelaryi Aktowey Ziemskiey Wileńskiey zacząwszy od dnia 15 Xbra roku idącego 1814 wciągu niedziel sześciu z persystencyą 4 niedzielną. Zeby więc Kredytorowie W. Wincentego Romanowskiego sub amissionæ Causa, a Debitorowie onego, że w niestanności oczewisty nastąpi wyrok, zatym niedogodności własney winie przypisać będą powinni, w przyszłym Sprawy przypadnieniu do iednoczasowey łączyli się rozprawy, do tego celu nineysza trzykrotna podaie się Awizacya.

---

2. Sąd Taxatorsko - Exdywizorski, na podział między Wierzycielow i taxę Dóbr, JW. Michała Straszewicza b. Marszałka Upitskiego i Kawalera, Rogowa w Wileńskiey, i Miadzioła w Minskiey położonych Guberniach; Remissą Sądu Głgo Litewsko Wileńskiego 2go Departamentu przeznaczony, złożony oraz w pełnym Komplecie in fundo Dóbr Rogowa, podług prawideł tey Remmissy w Dniu 20 9bra 1814 Roku, po ułatwieniu między stronami w pierwszym Jch przyyściu wszystkich Kwestyow, i po nakazaniu na wszystkich do Konkursu należących stronach, do Kancellaryow respective położenia Dobr, iako to: Ziemskiey Wileyskiey w Gubernij Minskiey, i Ziemskiey Wiłkomirskiey w Wileńskiey Gubernii, Komportacyi papierow, na dzień 1wszy Julii 1815 Roku, a na dzień piętnasty Junii tegoż Roku, Aktow z Possesorami w Dobrach Miadzioła — i po przedzieleniu na wymiar Dóbr w obu Guberniach Geometrów; powtórny swóy ziazd, ku ostatecznemu dzieła rozebraniu, do Dnia 7 7bra 1815 Roku odroczył — W którym terminie że powierzone sobie dzieło niezawodnie przed się wezmie, domierzaiąc dla przychodzących do Konkursu z należnościami Wierzycielow i pretensorow śatysfakcyą, a na niestawaiących; stosownie do prawideł Remmissy, zapissuiąc Ammissyą, — przez ninieysze Ogłoszenie zapowiada, i aż by wszyscy maiący pretensye do funduszu Marszałka Straszewicze, przez się, lub Plenipotentow swoich, pod obawą emmissyi na ten iawili się termin Ostrzega — 1814 Ru 9bra 22 Dnia.

Mateusz Siesicki Sądu Ziem: Ptu Wiłk: i Exd: Prezydent.
Ludwik Zawisza Sędzia Ziem: Kowień: Exdyw:
Wincenty Moszyński Sędzia Ziem: Ptu Jhum: Exdywizor.
Ignacy Dołobowski Podkom: Wilkom: i Exdyw. Regent.

OSWIADCZENIE.

5. Niżey podpisany twierdzą wydanych mi pełnomocnych Plenipotencyow od przeznaczonych Naywyższym Jego Imperatorskiey Mości Ukazem dla Małoletniey Xiężniczki Stefanii Dominika Córki Radziwiłłowny Opiekunow, rozpoczynaiąc czynne zaięcie się interessmi i urządzenie Dóbr Dziedzicznych w Jmperium Rossyiskiem i Księstwie Warszawskim położonych, a do Dziedzictwa wzmienioney Xiężniczki przynależnych, do otwarcia udzielney w Mieście Nieświeżu Kommissyi na rozpoznanie wszelkich interessow do massy Dóbr zeszłego Xcia Dominika Ordynata sciągaiących się udeterminowaney, konieczną nayduię potrzebą obiasnić się o stanie tychże Dóbr i tyczących się onych rozmaitych stosunkach — W tym przeto celu przez niniejszą Awizacyą wzywam wszystkich do wzmienioney Dóbr Massy interessowanych, a mianowicie, wierzycieli summ pieniężnych, Dzierżawców za różnego tytułu prawami Ziemskich własności, nie mniey iakiego bądź nazwania pretensorów, a razem dłużników tegoż Xięcia Dominika, iżby (nim utwierdzić się maiąca Naywyższym Ukazem Komissya urzędowe działania swe rozpocznie) o prawach za iakiemi władaią Maiątkami, o dowodach swych należnościow i wszelkich z Massą Dóbr Radziwiłłowskich w urządzeniu dziś moiem nayduiących się stosunkach, mnie mieszkaiącego w Mieście Gubernskim Minsku zawiadomić i poiaśnić raczyli, gdyż wszelkie w tych przedmiotach informacye dla wczesnego wygotowania ogólnego do wzmienioney Kommissyi przedstawić się powinnego ziesnienie nie odbioie są potrzebnemi — Dostrzegaiąc zaś na Tabellach teraz u mnie nayduiących się, a w 1808 i 1809 latach sporządzonych, za Autentyczność których do czasu przyięcia Archiwum Nieswiezkiego i rozpatrzenia się w onem, zaręczyć nie mogę) iż niemałe summy zeszłemu Oycu Xiężniczki Stefanii należące oparte są na Dobrach, których Właściciele przez Publiczne Gazety oświadczyli Taxę i Exdywizyą na zaspokoienie swych Kredytorow, w celu zapobieżenia skutkom mogącym w Massie Dóbr inną rządzonych nanosić stratę przez zwyczaynie na Sądach Exdywizorskich zapisuiące się Ammissye, tak Sądy Exdywizorskie, iakoteż Debitorow, i wszystkich w podobnych Konkursach Wierzysieli, przez niniejsze Publiczne ostrzeżenie obwieszczam, iż na wzmienionych w górze Tabellach nayduię do oświadczonych iuż dotąd Exdywizyow reguluiące się następne należności: a mianowicie u Trzaskowskiego za kupno Maiętności Sawiczan czerwonych złotych 15,052 złotych 7 gr: 24 — U tegoż na Obligu czerwonych złłch 4000 — U Walentynowicza za Zaścianki Dubinskie czer: złłch 1076 złłch 18 gr: 10 — U Bagniewskiego na Obligu czer: 2000 i złłch 20,000 — U Morykonich Benedykta i Jgnacego złłch 200,000 — U Morykoniego Józefa złłch 6000 — U Tyszkiewicza Janusza czer: złłch 1000 u Wołodkowiczowey czerwonych złłch 1200 — U Łopota za Dobra Rubiozewicze złłch 398.766 gr: 10. Osobno od tegoż za Obligiem czerwonych złłch 23 996 złłch 19 gr: 10, od Gskierki Podkomorzego za Obligiem na Dobrach Szecku złłch 86,666 gr: 20 — Datt w Minsku Roku 1814 9bra 17 dnia

Z mocy jeneralnych plenipotencyow Jan Chodźko
Prezydent Sądu Gł. G. M.

OGŁOSZENIE PRYWATNE.

1. w Klasztorze Rzeczyckim Xięży Dominikanów w przeszłym miesiącu listopadzie umarł *Stanisław Malski*, który przy szkole tameczney, tychże Xięży Dominikanów i innych Klasztorach przez lat kilkanaście zaymował się obowiązkiem uczenia lub dozorowania dzieci; ieżeli do dnia 1go Kwietnia roku następuiącego 1815. nie zgłoszą się do Klasztoru Sukcessorowie zeszłego, pozostałe po nim czerwonych złłch czternaście, stosownie do woli zmarłego; obrócone będą na Szpital. Dnia 19. listopada 1814. roku, w Rzeczycy

Xiądz *Wincenty Pawłowski*. Przeor Klasztoru XX. Dominikanów

---

4 W handlu nowozałożonym Tichona Zaycowa, w domu niegdyś Jocherowey pod Nrem 13 w mieście Wilnie na przeciw pałacu JW. Hrabini Brzostowskiey Starościny Puńskiey, idąc ku Ostrey Bramie położonym, znayduią się świeżo transportowane Konfitury Kijowskie, w różnym gatunku z fruktów i Jagod na Sucho i w Ulepie smażone, oraz Syrop do wody wielu gatunkowy, dostać tego można w każdey porze za bardzo stosowną cenę.